

Rahvatervishoiu seadus

1. peatükk

Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesoleva seadusega reguleeritakse riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse ülesandeid rahvatervishoiu korraldamisel, ülesandeid, piiranguid ja nõudeid inimeste tervise kaitse tagamiseks, rahvastiku tervise seonduvate riiklike andmekogude loomist ja pidamist, rahvatervishoiu meetmete rahastamist, riikliku ja haldusjärelevalve tegemist seaduses sätestatud nõuete täitmise üle ning nõuete rikkumisega kaasnevat vastutust.

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Seaduse eesmärk

Seaduse eesmärk on tagada inimeste tervise kaitse, luua tingimused elanike eeldatava ja tervena elatud eluea pikendamiseks, ennetada ja vähendada ebasoovitavaid tervisemõjusid ja ebavõrdsust elanike tervises seisundis ning saavutada seeläbi positiivseid muutusi rahvastiku tervises.

§ 3. Tervis, rahvastiku tervis ja avalikkus

(1) Tervis on inimese füüsilise, vaimse ja sotsiaalse heaolu seisund.

(2) Rahvastiku tervis on kindla territooriumi elanike või eri rahvastikurühmade tervise seisund.

(3) Avalikkus on eelnevalt kindlaks määramata füüsiliste ja juriidiliste isikute ring. Avalikkuse all mõistetakse ka sotsiaalmeedias loodud suhtlusgrupe, veebilehti, foorumeid ja muud taolist.

§ 4. Elukeskkond, tervisemõjur ja tervisemõju

(1) Elukeskkond käesoleva seaduse tähenduses on inimest ümbritsev sotsiaal-majanduslike, psühhosotsiaalsete ning loodusliku ja tehniliku keskkonna tegurite kogum, mis mõjutab või võib mõjutada inimese tervist. Elukeskkonna mõistet võib seaduse alusel antud Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri määruses täpsustada.

(2) Tervisemõjur on riski- või kaitsetegur, mis võib avaldada inimese või rahvastiku tervisekäitumisele, tervisealastele hoiakutele ja tervisele vastavalt ebasoovitavat või soovivat mõju.

(3) Tervise mõju on tervise mõjuri põhjustatud inimese ja tema järeltulijate tervist soodustavad või kahjustavad muutused, mis toimuvad tema:

- 1) organismis, sealhulgas elundites, kudedes ja rakkudes või nende talitluses;
- 2) käitumises;
- 3) hoiakutes;
- 4) psühhosotsiaalses toimimises.

§ 5. Rahvatervishoid, rahvatervishoiu põhimõtted ja meetmed

(1) Rahvatervishoid on sektoritevaheline valdkond, mis hõlmab kõiki rahvastiku tervist parandavaid ning ebasoovitavat tervise mõju ennetavaid ja vähendavaid organiseeritud tegevusi eesmärgiga pikendada elanike eluiga, parandada nende elukvaliteeti ja vähendada tervisealast ebavõrdsust.

(2) Rahvatervishoiu poliitika ja meetmete kavandamisel ning elluviimisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- 1) ühise vastutuse põhimõte, mis eeldab ühiskonnas kõigi inimeste, organisatsioonide, kogukondade ja sektorite vastutuse võtmist rahvastiku tervise eest;
- 2) tervise kõrgetasemelise kaitse põhimõte, mis eeldab iga otsuse puhul selle rahvastiku tervisele avalduva mõjuga arvestamist ning inimese tervise kõrgelt väärtustamist.

(3) Rahvatervishoiu meetmed on:

- 1) rahvastiku tervise jälgimine ja analüüsimine;
- 2) elanike, organisatsioonide ja kogukondade tervisealane võimendamine, sealhulgas tõenduspõhise tervise teabe kättesaadavaks tegemine ja elanike terviseharituse parandamine;
- 3) elanike tervist, heaolu ja turvalisust toetava elukeskkonna kujundamine;
- 4) tervisedenduse ja keskkonnatervishoiu meetmete ning muude rahvastiku tervist toetavate meetmete elluviimine.

§ 6. Tervisedendus ja tervisedenduse meetmed

(1) Tervisedendus on rahvatervishoiu haru, mille meetmete eesmärk on vähendada riskitegureid, ennetada ja ohjata nende toimet ning suurendada kaitsetegureid, et võimaldada elanikel saada suurem kontroll oma tervise üle ja seda seeläbi tugevdada.

(2) Tervisedenduse meetmed on:

- 1) vigastuste ennetamine ja vähendamine;
- 2) nakkushaiguste leviku ennetamine ja vähendamine;
- 3) uimastavate ja sõltuvust tekitavate ainete tarvitamise ennetamine ja vähendamine;
- 4) tasakaalustatud toitumise ja kehalise aktiivsuse edendamine;
- 5) vaimse tervise edendamine;
- 6) seksuaaltervise edendamine.

(3) Nakkushaiguste ennetamine ja nendest rahvastiku tervisele tingitud mõjude ohjamine on sätestatud nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduses.

§ 7. Keskkonnatervishoid, ohutegur, terviserisk ja keskkonnatervishoiu meetmed

(1) Keskkonnatervishoid on rahvatervishoiu haru, mille meetmete eesmärk on inimese tervist otseselt või kaudselt mõjutavate keskkonnast tulenevate tervisemõjurite, sealhulgas keskkonnast tulenevate ohutegurite (edaspidi *ohutegur*) toime hindamine ja neist tingitud terviseriskide ohjamine ning ebasoovitavate tervisemõjude ennetamine.

(2) Ohutegur käesoleva seaduse tähenduses on füüsikaline, keemiline või bioloogiline looduslikust või tehiskonnast tulenev tegur, mis oma olemuslike omadustega võib otseselt või kaudselt avaldada inimesele ebasoovitavat tervisemõju.

(3) Terviserisk käesoleva seaduse tähenduses on inimorganismi kokkupuutel ohuteguriga ebasoovitava toime ilmumise tõenäosus ja raskusaste, mis on olemas ohuteguri olemuslikest omadustest, kokkupuute kestusest ja ulatusest.

(4) Keskkonnatervishoiu meetmed on:

- 1) ohutegurite ja nende olemuslike omaduste väljaselgitamine;
- 2) ohutegurist tulenevate terviseriskide hindamine ja ohjamine;
- 3) ohuteguri tervisemõjude hindamine ja ebasoovitavate tervisemõjude vähendamine;
- 4) ohuteguritest ning nendest tulenevate terviseriskide ohjamise ja ebasoovitavate tervisemõjude ennetamise võimalustest teadlikkuse suurendamine.

§ 8. Tervise- ja heaoluprofiil, selles esitatav teave ja selle uuendamine

(1) Tervise- ja heaoluprofiil on strateegilise planeerimise alusdokument, milles kohaliku omavalitsuse üksused esitavad käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktis 2 sätestatud ülesande täitmiseks vähemalt järgmise teabe:

- 1) maakonna või kahe või enama kohaliku omavalitsuse üksuse rahvastiku tervise üldandmed, ning sellel territooriumil esinevate riski- ja kaitsetegurite elukaareülene kirjeldus ja analüüs;
- 2) maakonna või kahe või enama kohaliku omavalitsuse üksuse rahvatervishoiu valdkonna strateegilised eesmärgid;
- 3) kokkuvõtte maakonna või kahe või enama kohaliku omavalitsuse üksuse peamistest tervise- ja heaolunäitajatest ning riski- ja kaitseteguritest;
- 4) tegevuskava eesmärkide elluviimiseks.

(2) Tervise- ja heaoluprofiili koostamisel ja elluviimisel lähtutakse Sotsiaalministeeriumi valitsemisala asutuse koostatud juhistest, mis on avaldatud Sotsiaalministeeriumi kodulehel.

(3) Sotsiaalministeeriumi valitsemisala asutus nõustab lõikes 2 nimetatud juhistest lähtudes kohalikke omavalitsusi tervise- ja heaoluprofiili koostamisel, koostab maakondade tervise ja heaolu lühiülevaated ning koordineerib riigiülest koostööd tervise- ja heaoluprofiilide koostamisel ja seatud eesmärkide saavutamisel.

(4) Tervise- ja heaoluprofiili koostaja hindab profiili uuendamise vajadust vähemalt üks kord nelja aasta jooksul.

2. peatükk

Riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse ülesanded rahvatervishoiu korraldamisel

§ 9. Vabariigi Valitsuse ülesanded

Vabariigi Valitsuse ülesanne rahvatervishoiu korraldamisel on töötada välja ja kinnitada rahvatervishoiuga seotud riiklikud strateegiad ning tagada valdkonna jätkusuutlik rahastamine.

§ 10. Ministeeriumide ülesanded

(1) Ministeeriumid tagavad oma valitsemisalas ja pädevuse piires rahvatervishoiu meetmete elluviimise.

(2) Ministeeriumid tagavad oma valitsemisalas iga asjaomase otsustuse ja tegevuse kavandamisel ja elluviimisel selle rahvastiku tervisele avalduva mõju hindamise ning sellega arvestamise.

§ 11. Sotsiaalministeeriumi ja selle valitsemisala ülesanded

Sotsiaalministeeriumi ja selle valitsemisala ülesanded rahvatervishoiu korraldamisel on:

- 1) rahvatervishoiu poliitika kujundamine, õigusaktide eelnõude ja strateegiate koostamine, rahvastiku tervise ja terviseõiguste analüüsimine ning sellel eesmärgil teadus- ja arendustegevuse korraldamine, andmekogude asutamine ja nende pidamise võimaldamine;
- 2) rahvatervishoiuga tihedalt seotud valdkondade õigusaktide eelnõude, poliitikadokumentide ja strateegiate ettevalmistamises osalemine eesmärgiga tagada terviseõiguste hindamine ja sellega arvestamine kõigis asjaomastes valdkondades;
- 3) rahvatervishoiu poliitika kujundamiseks vajaliku riigisisese ja rahvusvahelise koostöö juhtimine või selles osalemine;
- 4) oma valitsemisalas tervisedenduse ja keskkonnatervishoiu meetmete ning muude rahvastiku tervist toetavate meetmete kujundamine ja elluviimise korraldamine;
- 5) rahvatervishoiu ja sellega tihedalt seotud valdkondade arendamiseks ja juhtimiseks ning elanike terviseharituse parandamiseks vajalike juhiste ja e-lahenduste loomine ning täienduskoolituste korraldamine;
- 6) riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste ning isikute nõustamine riskitegurite vähendamiseks ja ohjamiseks, nende toime ennetamiseks ning kaitsetegurite suurendamiseks vastavalt oma pädevusele ja põhiülesannetele;
- 7) muude seadustest ja nende alusel antud õigusaktidest tulenevate ülesannete täitmine, mis on vajalikud rahvatervishoiu korraldamiseks.

§ 12. Terviseameti Euroopa ja rahvusvahelise tasandi ülesanded ning Terviseameti õigused tasuliste teenuste osutamisel

(1) Terviseamet täidab:

- 1) pädeva asutuse ülesandeid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1223/2009 kosmeetikatoodete kohta (ELT L 342, 22.12.2009, lk 59–209);
- 2) pädeva asutuse ülesandeid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2022/2371, milles käsitletakse tõsiseid piiriüleseid terviseohtusid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1082/2013/EL (ELT L 314, 06.12.2022, lk 26–63);
- 3) riikliku kontaktpunkti ülesandeid vastavalt Maailma Terviseorganisatsiooni rahvusvahelistele terviseregulatsioonidele.

(2) Terviseamet võib osutada oma põhitegevusega seotud tasulisi teenuseid keemiliste, bioloogiliste ja füüsikaliste ohutegurite määramiseks ja riskihindamiseks, kui see ei takista tema põhimäärusest tulenevate ülesannete täitmist.

(3) Terviseameti tasuliste tervisekaitseteenuste osutamise korra ja hinnakirja kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega, võttes aluseks teenuse osutamiseks vajalikud tööjõu-, materjali-, seadmete ja üldkulud.

(4) Terviseametil on õigus arvutada käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud hinnakirjas nimetatata uuringu maksumus analoogilise uuringu hinna alusel.

§ 13. Kohaliku omavalitsuse üksuse ülesanded

(1) Kohaliku omavalitsuse üksuste ühiselt täidetavad ülesanded on:

- 1) elanike tervist, heaolu ja turvalisust toetava elukeskkonna kujundamine;
- 2) maakonna või kahe või enama kohaliku omavalitsuse üksuse tervise- ja heaoluprofiili koostamine ning selles sisalduva teabega arvestamine maakonna või kahe või enama kohaliku omavalitsuse üksuse arengustrateegia koostamisel;
- 3) tervisedenduse ja keskkonnatervishoiu meetmete elluviimine maakonnas või kahes või enamas kohaliku omavalitsuse üksuses vähemalt tervise- ja heaoluprofiilis kajastatud riskitegurite leevendamiseks ja kaitsetegurite tugevdamiseks;
- 4) riiklike rahvatervishoiu meetmete elluviimise toetamine maakonnas või kahes või enamas kohaliku omavalitsuse üksuses;
- 5) maakonnas või kahes või enamas kohaliku omavalitsuse üksuses rahvatervishoiu ja sellega tihedalt seotud valdkondade juhtimiseks vajalike võrgustike loomine ja nende töö korraldamine.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksuse ülesanded on:

- 1) elanike tervist, heaolu ja turvalisust toetava elukeskkonna kujundamine, sealhulgas asjaomaste otsustuste ja tegevuste kavandamine ja elluviimine, hinnates ja arvestades nende mõju rahvastiku tervisele;
- 2) oma haldusterritooriumil rahvatervishoiu meetmete planeerimiseks rahvastiku tervise olukorra, suundumuste ja vajaduste kohta vajaliku teabe väljaselgitamine;
- 3) oma haldusterritooriumil tervisedenduse ja keskkonnatervishoiu meetmete elluviimine vähemalt peamiste riskitegurite leevendamiseks ja kaitsetegurite tugevdamiseks;
- 4) kohaliku omavalitsuse üksuses rahvatervishoiu ja sellega tihedalt seotud valdkondade juhtimiseks vajalike võrgustike loomine ja nende töö korraldamine.

3. peatükk

Ülesanded, piirangud ja nõuded inimeste tervise kaitseks

§ 14. Terviseohust teavitamise nõue

(1) Tervishoiuteenuse osutaja teavitab viivitamata Terviseametit haigestumisest, mis on asjaomase koha ja aja kohta ebaharilik või ootamatu või põhjustab või võib põhjustada inimeste märkimisväärset haigestumust või suremust või mille ulatus kasvab või võib kasvada kiiresti.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud haigestumise jaotumise, leviku, raskusastme muutuste ja muude asjaolude jälgimiseks vajaliku teabe valdaja on kohustatud Terviseameti nõudmisel esitama asjakohased andmed, sealhulgas isikuandmed vastavalt vajadusele.

§ 15. Piirangud ja nõuded inimese tervise hoidmise, kaitsmise, edendamise või parandamise eesmärgil pakutavatele toodetele, teenustele ja tegevustele

(1) Juriidiline ega füüsiline isik ei tohi inimese tervise hoidmise, kaitsmise, edendamise või parandamise eesmärgil kutsuda avalikkust üles kasutama taimi, loomi, taimseid ja loomseid saadusi ega aineid ja segusid keha pinnale kandmise või kehasse viimise teel, kui tegemist on selliste taimede, loomade, taimsete ja loomsete saadustega või ainete ja segudega, mille kasutamisega kaasneb oht inimese elule, tervisele või elukeskkonnale.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eesmärgil avalikkusele teenuste või tegevuste tasuta või tasu eest kättesaadavaks tegemisel peab teenusepakkuja, kes kasutab teenuse kättesaadavaks tegemisel taime või looma või taimset või loomset saadust, veenduma teadusandmetele tuginedes või kui selline asjaolu on üldteada, et tegemist on kasutamise hetkel tervisele ohutu taime või loomaga või taimse või loomse saadusega.

(3) Taimne saadus käesoleva seaduse tähenduses on taim, seen, vetikas, samblik ja muu taoline, selle eritised või osad värskena või säilitatuna mistahes säilitusviisil. Taimse saadusena käsitatakse ka tükeldatud, pulbristatud või jahvatatud taime või selle osi ja kuivatatud eritisi.

(4) Loomne saadus käesoleva seaduse tähenduses on mistahes selgroogne või selgrootu loom ja mikroorganism, sellest eraldatud organ, osa või sekreet värskena või säilitatuna mistahes säilitusviisil. Loomse saadusena käsitatakse ka tükeldatud, pulbristatud või jahvatatud looma organeid, osi ja kuivanud sekreeti.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eesmärgil avalikkusele teenuste, tegevuste, taimede, loomade ning taimsete ja loomsete saaduste tasuta või tasu eest kättesaadavaks tegemisel on mürgiste taimede või loomade ja mürgiste taimsete või loomsete saaduste kasutamine lubatud üksnes tervishoiuteenuse osutaja ettekirjutusel või juuresolekul või vastavalt eriseaduses sätestatule.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eesmärgil toodete, teenuste ja tegevuste tasuta või tasu eest kättesaadavaks tegemisel on keelatud müüa ja kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1–1355), põhjal ohtlikuks klassifitseeritud aineid ja segusid, välja arvatud juhul, kui see on lubatud eriseaduse kohaselt.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud piirang kehtib ka lõikes 1 nimetatud eesmärgil valmistatavate segude lähteaineteks olevate määruse (EÜ) nr 1272/2008 tähenduses ohtlikuks klassifitseeritud kemikaalide kohta, isegi kui segamise tagajärjel saadud segu ise ei klassifitseeru ohtlikuks määruse (EÜ) nr 1272/2008 tähenduses, välja arvatud juhul, kui see on lubatud eriseaduse kohaselt.

§ 16. Nõuded elukeskkonna füüsikalistele ohuteguritele

(1) Füüsikalised ohutegurid käesoleva seaduse tähenduses on vibratsioon, mitteioniseeriv kiirgus ja müra, sealhulgas ultra- ja infraheli.

(2) Füüsikaliste ohutegurite tase elukeskkonnas peab olema inimese tervisele ohutu ning neid iseloomustavad füüsikalised näitajad peavad vastama kehtestatud piirväärtustele.

(3) Füüsilise ohuteguri allika valdaja tagab allika vastavuse kehtestatud nõuetele.

(4) Täpsemad nõuded vibratsiooni, mitteioniseeriva kiirguse ja siseruumis leviva müra, sealhulgas ultra- ja infraheli ohutusele elukeskkonnas ning nende tasemete mõõtmise meetodid kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 17. Nõuded balneoloogilistes protseduurides kasutatavale mudale ja turbale ning nende käitlemisele

(1) Balneoloogilistes protseduurides tohib kasutada looduslikku muda ja turvast, mis on inimese tervisele ohutu.

(2) Täpsemad nõuded balneoloogilistes protseduurides kasutatavale looduslikule mudale ja turbale ning nende käitlemisele ja märgistamisele kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 18. Nõuded ja piirangud kosmeetikatoodete tootmisel, kättesaadavaks tegemisel ja kasutamisel

(1) Ettevõtja majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse tähenduses (edaspidi *ettevõtja*), kes vastutab kosmeetikatoote tootmise, turule laskmise või kättesaadavaks tegemise eest, tagab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1223/2009 ja komisjoni määruses (EL) nr 655/2013, millega kehtestatakse ühtsed nõuded kosmeetikatoodete kohta esitatavate väidete põhjendamiseks (ELT L 190, 11.07.2013, lk. 31–34), sätestatud asjakohaste nõuete täitmise.

(2) Ettevõtja, kes toodab, impordib või levitab kosmeetikatoodet või kasutab seda kutsealases tegevuses, ja tervishoiuteenuse osutaja teavitab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1223/2009 artikli 23 kohaselt viivitamata Terviseametit kosmeetikatoote kasutamisel ilmnenud tõsisest soovimatust mõjust.

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1223/2009 artikli 19 lõikes 4 nimetatud kosmeetikatoote kohta esitab toote kättesaadavaks tegemise eest vastutav isik sama määruse artikli 19 lõikes 1 nõutud teabe tootemahutil või -pakendil või tootega kaasa antaval teabelehel.

(4) Kosmeetikatooteid, mis on ette nähtud hammaste valgendamiseks või pleegitamiseks ja mis sisaldavad vesinikperoksiidi või millest vabaneb vesinikperoksiidi vahemikus $> 0,1\% \leq 6\%$ (edaspidi *hambavalgendustooted*), on lubatud müüa üksnes hambaarstidele hulgikaubanduse korras.

(5) Ettevõtja, kes soovib müüa hambavalgendustooteid, peab esitama majandustegevusteate hulgikaubanduse tegevusalal.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud majandustegevusteates esitatakse lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud järgmised andmed:

- 1) tegevuskoht või tegevuskohad;
- 2) e-kaubanduse korral veebilehe aadress;
- 3) käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud kauba nimetus.

§ 19. Nõuded ja piirangud ilu- ja isikuteenuse osutamisele

(1) Ilu- ja isikuteenus (edaspidi *iluteenus*) käesoleva seaduse tähenduses on juuksuri-, kosmeetiku-, solaariumi-, tätoveerimis-, püsimeigi- ja keha augustamise teenus ning küüne-, ripsme- ja kulmutehniku teenus.

(2) Iluteenust vahetult osutaval isikul peavad olema tõendatud teadmised ja oskused teenuse ohutuks osutamiseks ja tõsise soovimatu mõju ennetamiseks.

(3) Solaariumi- ja tätoveerimisteenuse osutajal on keelatud osutada solaariumi- ja tätoveerimisteenust alaealisele.

(4) Keelatud on osutada tätoveerimisteenust, mille puhul tätoveerimistint süstitakse või sisestatakse silmamuna sisse.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud keelu järgimiseks võib solaariumi- ja tätoveerimisteenuse osutaja nõuda isikut tõendava dokumendi esitamist ja keelduda teenuse osutamisest eelnimetatud dokumendi esitamata jätmise korral.

(6) Täpsemad nõuded iluteenuse osutajale, tema teadmiste ja oskustele ning iluteenuse osutamisele, sealhulgas teenuse osutamise ruumidele ja vahenditele, kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 20. Nõuded ujumis- ja suplemisteenuse osutamisele

(1) Ujulas, basseinis või veekeskuses isik või asutus, kes osutab ujumis- või suplemisteenuseid tasu eest või tasuta:

- 1) tagab ohutud kasutamistingimused, kasutatava vee nõuetekohasuse ning vee kontrolli ja uuringud akrediteeritud laboris;
- 2) avaldab teabe ujulas, basseinis ja veekeskuses kasutatava vee kvaliteedinäitajate kohta.

(2) Täpsemad nõuded ujulatele, basseinidele ja veekeskustele, nende ruumidele, ohutusele, basseiniveele ja teenuse osutamisele kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 21. Nõuded sotsiaalteenuse osutamise elukeskkonnale

(1) Sotsiaalteenuse osutamise elukeskkond, mille puhul on sotsiaalhoolekande seaduses või selle alusel kehtestatud määruses viidatud käesolevale seadusele, peab olema neis viibivate inimeste tervisele ohutu ja tervist toetav.

(2) Ohutu ja tervist toetava elukeskkonna kujundamiseks tuleb sotsiaalteenuse osutamisel hinnata ja ohjata elukeskkonnast tulenevaid terviseriske, vähendada riskitegureid ja ennetada nende toimet.

(3) Täpsemad nõuded sotsiaalteenuse osutamise elukeskkonnale ning terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele selles elukeskkonnas kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 22. Nõuded toitlustamisele ja müügiks pakutavale toidule tervishoiu- ja haridusasutuses, noorte püsilaagris, vanglas ja arestimajas, kinnipidamiskeskuses ning sotsiaalteenuse osutamisel

(1) Toitlustamine sellise sotsiaalteenuse osutamisel, mille puhul on sotsiaalhoolekande seaduses või selle alusel kehtestatud määruses viidatud käesolevale seadusele, ning toitlustamine haiglas, koolieelses lasteasutuses, statsionaarse õppega üldhariduskoolis, kutseõppeasutuses, noorte püsilaagris, vanglas, kinnipidamiskeskuses ja arestimajas peab olema eakohane, regulaarne ja toitlustatava inimese tervise seisundile vastav ning katma tema asutuses viibimise ajale vastava osakaalu tema ööpäevasest toiduenergia- ja toitainevajadusest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asutuses ja sotsiaalteenuse osutamisel peab olema nähtavas kohas ja tasuta kättesaadav veeseaduse alusel kehtestatud nõuetele vastav joogivesi.

(3) Täpsemad nõuded toitlustamisele ja selle dokumenteerimisele haiglas, vanglas, kinnipidamiskeskuses ja arestimajas ning täiskasvanutele sotsiaalteenuse osutamisel kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(4) Täpsemad nõuded toitlustamisele ja selle dokumenteerimisele koolieelses lasteasutuses, statsionaarse õppega üldhariduskoolis ja kutseõppeasutuses ning lastele sotsiaalteenuse osutamisel kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(5) Üldhariduskooli ja kutseõppeasutuse direktor kehtestab haridusasutuses müügiks pakutavale toidule nõuded ja piirangud, arvestades Sotsiaalministeeriumi valitsemisala asutuse koostatud riiklikku juhist, mis on avaldatud Sotsiaalministeeriumi valitsemisala asutuse kodulehel. Nõuded ja piirangud esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule või erakooli nõukogule.

4. peatükk

Rahvastiku tervisega seonduvad riiklikud andmekogud

§ 23. Rahvastiku tervisega seonduvad riiklikud andmekogud

(1) Käesoleva seaduse §-des 24–29 nimetatud andmekogu või infosüsteemi põhimääruses sätestatakse:

- 1) volitatud töötleja, kui volitatud töötleja on määratud, ja tema ülesanded;
- 2) kogutavate andmete täpsem koosseis ja andmekogusse kandmise kord;
- 3) andmeandjad, nendelt saadavad andmed ja andmete esitamise viis;
- 4) andmetele juurdepääsu ja andmete väljastamise kord;
- 5) vajaduse korral andmete täpsem säilitamise kord;
- 6) muud korraldusküsimused.

(2) Käesoleva seaduse §-des 24–28 nimetatud statistiliste andmetega andmekogu või infosüsteemi isikuandmeid kolmandatele isikutele ei väljastata, välja arvatud isikuandmete kaitse seaduse §-s 6 nimetatud juhul ja korras või kriminaalmenetluses tõe väljaselgitamiseks.

(3) Käesoleva seaduse §-des 24–28 nimetatud andmekogu või infosüsteemi pidamise eesmärgi täitmiseks võib andmekogu või infosüsteemi pidaja töödelda selliseid isiku varasemaid üldandmeid nagu ees- ja perekonnanimi, isikukood ja sugu.

(4) Käesoleva seaduse §-des 24–28 nimetatud andmekogu või infosüsteemi isikuandmete le juurdepääsu piirang kehtib tähtajatult.

(5) Kui käesoleva seaduse §-des 24–28 nimetatud andmekogusse või infosüsteemi edastatakse asjakohased terviseandmed tervise infosüsteemist, sätestatakse edastatavate andmete täpne koosseis konkreetse andmekogu või infosüsteemi põhimääruses.

§ 24. Vähiregister

(1) Vähiregister on andmekogu, mida peetakse vähihaigestumuse, vähi levimuse ja vähihaigete elumuse analüüsimiseks, tervishoiuteenuste ja vähitõrje korraldamiseks, tervisepoliitika väljatöötamiseks, diagnostika ja ravi käsitlemise hindamiseks ning statistika ja teadusliku uurimistöö, sealhulgas epidemioloogiliste uuringute tegemiseks.

(2) Vähijuhte nii elupuhuselt kui ka pärast surma diagnoosival ja vähihaiget ravival tervishoiuteenuse osutajal ja riikliku ekspertiisiasutuse kohtuarstlikul eksperdil on kohustus esitada andmed vähiregistrile.

(3) Vähiregistris töödeldakse järgmisi andmeid:

- 1) isiku üldandmed ning Eestis viibitud aeg;
- 2) vähihaige terviseandmed, sealhulgas isiku surma aeg ja põhjus;
- 3) andmete esitaja andmed.

(4) Vähiregistris säilitatakse andmeid tähtajatult. Logisid ja alusandmeid säilitatakse vastavalt põhimääruses sätestatule.

(5) Vähiregistri vastutav töötaja on Tervise Arengu Instituut.

(6) Vähiregistri asutab ja selle põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 25. Vähi sõeluuringute register

(1) Vähi sõeluuringute register on andmekogu, mida peetakse vähi sõeluuringute korraldamiseks, sõeluuringutega seotud uuringute ja sõeluuringujärgse ravi andmete analüüsimiseks, vähi varajaseks avastamiseks, sõeluuringute kvaliteedi ja tõhususe hindamiseks, samuti tervisepoliitika väljatöötamiseks ning statistika ja teadusliku uurimistöö, sealhulgas epidemioloogiliste uuringute tegemiseks.

(2) Kõigil vähi sõeluuringuid tegevatel tervishoiuteenuse osutajatel ning sõeluuringus osalejatele uuringuid teinud ja neid ravinud tervishoiuteenuse osutajatel on kohustus esitada tervise infosüsteemi vahendusel andmed vähi sõeluuringute registrile.

(3) Vähi sõeluuringute registris töödeldakse järgmisi andmeid:

- 1) isiku üldandmed, Eestis viibitud aeg ja ravikindlustuse olemasolu;
- 2) saadetud sõeluuringu kutse ja korduskutse;

- 3) sõeluuringu sihtrühma kuuluva isiku terviseandmed, sealhulgas isiku surma aeg ja põhjus ning sõeluuringu sihtrühma kuuluvale isikule sõeluuringuväliselt tehtud sõeluuringu põhiuuring, analüüs või protseduur;
- 4) andmete esitaja andmed.

(4) Vähi sõeluuringute registris säilitatakse andmeid tähtajatult. Logisid ja alusandmeid säilitatakse vastavalt põhimääruses sätestatule.

(5) Vähi sõeluuringute registri vastutav töötaja on Tervise Arengu Instituut.

(6) Vähi sõeluuringute registri asutab ja selle põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 26. Raseduse infosüsteem

(1) Raseduse infosüsteemi peetakse raseduse kulgemise, katkemise ja katkestamise ning ema ja vastsündinu haigestumuse ja suremuse analüüsimiseks, tervishoiuteenuste korraldamiseks, tervisepoliitika väljatöötamiseks, diagnostika ja ravi käsitluse hindamiseks ning statistika ja teadusliku uurimistöö, sealhulgas epidemioloogiliste uuringute tegemiseks.

(2) Tervishoiuteenuse osutajal, kes osutab eriarstiabi tegevusloa alusel sünnitusabi ja günekoloogia- või pediaatriateenust ning iseseisvalt osutatava ämmaemandusabi tegevusloa alusel kodusünnitusabi, on kohustus esitada andmed raseduse infosüsteemi.

(3) Raseduse infosüsteemis töödeldakse järgmisi andmeid:

- 1) raseda ja bioloogilise ema üldandmed, perekonnaseis, abielu sõlmimise, kooselu registreerimise või vabaabielu algusaeg, tegevusala ja haridus;
- 2) lapse üldandmed;
- 3) isa üldandmed ja haridus;
- 4) bioloogilise ema raseduse ja sünnituse kulgemise, sealhulgas raseduse katkemise või katkestamise ja rasestumisvastaste meetodite andmed ning riskitegurid;
- 5) muud raseda, bioloogilise ema ja lapse terviseandmed ning ravimid;
- 6) bioloogilise ema ja lapse surma aeg ja põhjus;
- 7) andmete esitaja andmed.

(4) Raseduse infosüsteemis säilitatakse andmeid tähtajatult. Logisid ja alusandmeid säilitatakse vastavalt raseduse infosüsteemi põhimääruses sätestatule.

(5) Raseduse infosüsteemi vastutav töötaja on Tervise Arengu Instituut.

(6) Raseduse infosüsteemi asutab ja selle põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 27. Müokardiinfarktiregister

(1) Müokardiinfarktiregister on andmekogu, mida peetakse müokardiinfarkti haigestumuse ja müokardiinfarktihaigete elumuse analüüsimiseks, tervishoiuteenuste korraldamiseks, tervisepoliitika väljatöötamiseks, diagnostika ja ravi käsitluse hindamiseks ning statistika ja teadusliku uurimistöö, sealhulgas epidemioloogiliste uuringute tegemiseks.

(2) Müokardiinfarktijuhte nii elupuhuselt kui ka pärast surma diagnoosival ja müokardiinfarktihaiget ravival tervishoiuteenuse osutajal on kohustus esitada andmed müokardiinfarktiregistrile.

(3) Müokardiinfarktiregistris töödeldakse järgmisi andmeid:

- 1) isiku üldandmed ja Eestis viibitud aeg;
- 2) müokardiinfarktihaige terviseandmed, sealhulgas nii enne haiglaravi, haiglas oleku ajal kui ka haiglaravi järel tehtud uuring ja selle tulemus ning ravimid, samuti isiku surma aeg ja põhjus ning suremispaik;
- 3) andmete esitaja andmed.

(4) Müokardiinfarktiregistris säilitatakse andmeid tähtajatult. Logisid ja alusandmeid säilitatakse vastavalt müokardiinfarktiregistri põhimääruses sätestatule.

(5) Müokardiinfarktiregistri vastutav töötleja on Sotsiaalministeerium.

(6) Müokardiinfarktiregistri asutab ja selle põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 28. Tuberkuloosiregister

(1) Tuberkuloosiregister on andmekogu, mida peetakse tuberkuloosijuhtude registreerimiseks, tuberkuloosi ennetamiseks, tuberkuloosihaigestumuse, tuberkuloosi levimuse ja tuberkuloosihaigete elumuse analüüsimiseks, tervishoiuteenuste ja tuberkuloositõrje korraldamiseks, tervisepoliitika väljatöötamiseks, diagnostika ja ravi käsitluse hindamiseks ning statistika ja teadusliku uurimistöö, sealhulgas epidemioloogiliste uuringute tegemiseks.

(2) Tuberkuloosijuhte nii elupuhuselt kui ka pärast surma diagnoosival ja tuberkuloosihaiget ravival tervishoiuteenuse osutajal ja riikliku ekspertiisiasutuse kohtuarstlikul eksperdil on kohustus esitada andmed tuberkuloosiregistrile.

(3) Tuberkuloosiregistris töödeldakse järgmisi andmeid:

- 1) isiku üldandmed, perekonnaseis, haridus, tegevusala ja -koht, Eestis viibitud aeg ja ravikindlustuse olemasolu;
- 2) tuberkuloosihaige terviseandmed, sealhulgas tuberkuloosihaige ravieelne seisund, ravi ning selle tulemus ja lõpetamise põhjused, samuti kasutatud ravimid ning isiku surma aeg ja põhjus;
- 3) andmete esitaja andmed.

(4) Tuberkuloosiregistris säilitatakse andmeid tähtajatult. Logisid ja alusandmeid säilitatakse vastavalt põhimääruses sätestatule.

(5) Tuberkuloosiregistri vastutav töötleja on Tervise Arengu Instituut.

(6) Tuberkuloosiregistri asutab ja selle põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 29. Vee terviseohutuse infosüsteem

(1) Vee terviseohutuse infosüsteemi peetakse joogi-, suplus- ja basseinivee, loodusliku mineraalvee ja allikavee kvaliteedi kohta andmete kogumiseks, terviseohutuse analüüsiks, statistika ja teadusliku uurimistöö, sealhulgas epidemioloogiliste uuringute tegemiseks.

(2) Joogivee käitlejal, loodusliku mineraalvee või allikavee käitlejal ning supluskoha ja ujula valdajal on kohustus esitada andmed vee terviseohutuse infosüsteemi või edastada andmed Terviseameti kaudu.

(3) Vee terviseohutuse infosüsteemis töödeldakse järgmisi andmeid:

- 1) joogivee käitleja andmed ning veevärgi ja joogivee kvaliteet;
- 2) ujula valdaja andmed ja basseinivee kvaliteet;
- 3) supluskoha valdaja andmed ja suplusvee kvaliteet;
- 4) loodusliku mineraalvee või allikavee käitleja andmed ning loodusliku mineraalvee ja allikavee kvaliteet.

(4) Vee terviseohutuse infosüsteemi vastutav töötaja on Terviseamet.

(5) Vee terviseohutuse infosüsteemi asutab ja selle põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

5. peatükk

Rahvatervishoiu meetmete rahastamine

§ 30. Rahvatervishoiu meetmete rahastamine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud riiklikke rahvatervishoiu meetmeid rahastatakse riigieelarvest.

(2) Käesoleva seaduse § 13 lõikes 1 sätestatud kohaliku omavalitsuse üksuste ühiselt täidetavate ülesannete täitmist rahastatakse riigieelarvest.

(3) Käesoleva seaduse § 13 lõikes 2 sätestatud kohaliku omavalitsuse üksuse ülesannete täitmist võib osaliselt rahastada riigieelarvest.

6. peatükk

Riiklik ja haldusjärelevalve

§ 31. Riikliku ja haldusjärelevalve tegija

Riiklikku ja haldusjärelevalvet käesoleva seaduse ja selle alusel antud õigusaktide nõuete ning Euroopa Liidu asjakohaste õigusaktide nõuete täitmise üle teeb Terviseamet.

§ 32. Riikliku järelevalve erimeetmed

Korrakaitseorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve tegemiseks kohaldada korrakaitseseaduse §-des 30, 31, 32, 44, 49, 50, 51, 52 ja 53 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras.

7. peatükk

Vastutus

§ 33. Terviseohust teavitamise nõude rikkumine

(1) Käesoleva seaduse §-s 14 nimetatud terviseohust teavitamise nõude rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 34. Tervise hoidmise, kaitsmise, edendamise või parandamise eesmärgil pakutavatele toodetele, teenustele ja tegevustele kehtestatud piirangute ja nõuete rikkumine

(1) Käesoleva seaduse §-s 15 sätestatud piirangu või nõude rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 80 000 eurot.

§ 35. Kosmeetikatootele, selle tootmisele ja kättesaadavaks tegemisele kehtestatud nõuete rikkumine

(1) Käesoleva seaduse §-s 18 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1223/2009 ja komisjoni määruses (EL) nr 655/2013 loetletud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 eurot.

§ 36. Ilu- ja isikuteenustele sätestatud nõuete rikkumine

(1) Käesoleva seaduse §-s 19 sätestatud alaealisele solaariumi- või tätoveerimisteenuse osutamise ja tätoveerimisteenuse, mille puhul tätoveerimistint süstitakse või sisestatakse silmamuna sisse, osutamise keelu rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 80 000 eurot.

§ 37. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 33–36 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Terviseamet.

(2) Kohus võib kohaldada käesoleva seaduse §-s 35 sätestatud väärteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme konfiskeerimist vastavalt karistusseadustiku §-le 83.

8. peatükk Rakendussätted

1. jagu

Seaduste muutmine ja kehtetuks tunnistamine

§ 38. Biotsiidiseaduse muutmine

Biotsiidiseaduse paragrahvi 1 lõike 2 punktis 4 ja § 43 punktis 1 asendatakse sõnad „rahvatervise seadus“ sõnadega „rahvatervishoiu seadus“ vastavas käändes.

§ 39. Ehitusseadustiku muutmine

Ehitusseadustiku § 130 lõige 11 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(11) Terviseamet teostab riiklikku järelevalvet ehitist puudutavate terviseohutuse nõuete täitmise üle juhul, kui Terviseametil on eriseadusest tulenev kohustus teha järelevalvet tervisekaitsenõuete täitmise üle ehitise kavandamisel või kasutamisel.“.

§ 40. Elektroonilise side seaduse muutmine

Elektroonilise side seaduse § 8 lõikes 2 asendatakse sõna „rahvatervise“ sõnadega „rahvastiku tervise“.

§ 41. Euroopa Liidu kodaniku seaduse muutmine

Euroopa Liidu kodaniku seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 8 lõikes 1, § 11 lõikes 1, § 16 lõikes 1, § 26 lõike 1 punktis 4, § 31 lõike 1 punktis 2, § 34 lõike 1 punktis 2, § 52³ lõike 1 punktis 3, § 52⁴ lõikes 1, § 52⁵ lõikes 1 ja § 52¹⁰ lõikes 1 asendatakse sõna „rahvatervist“ sõnadega „rahvastiku tervist“;

2) paragrahvi 52⁷ pealkirjas asendatakse sõna „rahvatervise“ sõnadega „rahvastiku tervise“;

3) paragrahvi 52⁷ lõike 1 esimeses lauses asendatakse tekstiosa „teavitama Maailma Terviseorganisatsiooni kui rahvatervise rahvusvahelise tähtsusega hädaolukorrast, võib rahvatervise kaitseks“ tekstiosaga „Maailma Terviseorganisatsioonile teatama kui rahvastiku tervist ohustavast rahvusvahelise tähtsusega hädaolukorrast, võib rahvastiku tervise kaitseks“;

4) paragrahvi 52⁷ lõikes 2 asendatakse tekstiosa „teavitama Maailma Terviseorganisatsiooni kui rahvatervise rahvusvahelise tähtsusega hädaolukorrast“ tekstiosaga „Maailma Terviseorganisatsioonile teatama kui rahvastiku tervist ohustavast rahvusvahelise tähtsusega hädaolukorrast“.

§ 42. Kemikaaliseaduse muutmine

Kemikaaliseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 6 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Uuringuid tegevate laborite hea laboritava nõuetele vastavuse hindamise ja tõendamise asutus on Terviseamet (edaspidi *hea laboritava kontrollasutus*).“;

2) paragrahvi 6 lõikest 2 jäetakse välja tekstiosa „Sotsiaalministeeriumi kaudu“;

3) paragrahvi 6 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

4) paragrahvi 7 lõike 2 punktist 1 jäetakse välja tekstiosa „ning esitab Sotsiaalministeeriumile“;

5) paragrahvi 7 lõike 2 punktid 5 ja 7 tunnistatakse kehtetuks;

6) paragrahvi 7 lõiget 2 täiendatakse punktidega 10 ja 11 järgmises sõnastuses:

„10) annab huvitatud isikutele teavet hea laboritava nõuete kohta;

11) esindab Eesti Vabariiki rahvusvahelistes institutsioonides ja organisatsioonides, mille töö käsitleb hea laboritava nõudeid ja neile vastavuse kontrolli.“.

§ 43. Koolieelse lasteasutuse seaduse muutmine

Koolieelse lasteasutuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 11 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) elukeskkond, mis vastab Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud nõuetele ja õigusaktidega kehtestatud tuleohutusnõuetele;“;

2) seadust täiendatakse §-ga 16² järgmises sõnastuses:

„§ 16². Elukeskkonna nõuded

(1) Lasteasutuse elukeskkond rahvatervishoiu seaduse tähenduses peab olema neis viibivate inimeste tervisele ohutu ja tervist toetav.

(2) Täpsemad nõuded lasteasutuse elukeskkonnale ning terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele selles elukeskkonnas kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

3) paragrahvi 23 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) jälgib laste tervist ning informeerib lapse tervisehäirest vanemaid ja lapse arsti;“;

4) paragrahvi 23 lõike 1 punktid 2 ja 3 tunnistatakse kehtetuks;

5) 6. peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6. peatükk RIIKLIK JA HALDUSJÄRELEVALVE NING DOKUMENTIDE HALDUS“;

6) paragrahvi 28 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 28. Riiklik ja haldusjärelevalve lasteasutuses“;

7) paragrahvi 28 lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „(edaspidi *järelevalveasutus*)“;

8) paragrahvi 28 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Haridus- ja Teadusministeerium määrab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud haldusjärelevalve teostajad, kaasates vajaduse korral eksperte.“;

9) paragrahvi 28 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Riiklikku ja haldusjärelevalvet käesoleva seaduse §-s 16² sätestatud nõuete täitmise üle teostab Terviseamet.“;

10) seadust täiendatakse §-ga 32² järgmises sõnastuses:

„§ 32². Riikliku järelevalve erimeetmed

Korrakaitseorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseaduse §-des 30, 31, 32, 49, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.“.

§ 44. Liiklusseaduse muutmine

Liiklusseaduse § 12 lõikes 1 asendatakse sõna „rahvatervise“ sõnaga „rahvatervishoiu“.

§ 45. Loomakaitseaduse muutmine

Loomakaitseaduse § 36 lõikes 9 asendatakse sõna „rahvatervise“ sõnadega „rahvastiku tervise“.

§ 46. Majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse muutmine

Majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 22 lõikes 6 asendatakse sõna „rahvatervise“ sõnadega „rahvastiku tervise“.

§ 47. Meediateenuste seaduse muutmine

Meediateenuste seaduse § 52 lõike 2 punktis 2 asendatakse sõna „rahvatervise“ sõnadega „rahvastiku tervise“.

§ 48. Meretöö seaduse muutmine

Meretöö seaduse § 73 lõikes 2 asendatakse sõna „rahvatervise“ sõnaga „rahvatervishoiu“.

§ 49. Mõõteseaduse muutmine

Mõõteseaduse § 3 lõikes 1 asendatakse sõna „rahvatervise“ sõnaga „rahvatervishoiu“.

§ 50. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse muutmine

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 17 lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „täidab rahvatervise seaduses sätestatud ülesandeid ning“;
- 2) paragrahvi 21 lõikes 8 asendatakse sõna „rahvatervist“ sõnadega „rahvastiku tervist“.

§ 51. Narkootiliste ja psühhotropsete ainete ning nende lähteainete seaduse muutmine

Narkootiliste ja psühhotropsete ainete ning nende lähteainete seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) seaduses asendatakse läbivalt sõnad „kohalik omavalitsus“ sõnadega „kohaliku omavalitsuse üksus“ vastavas käändes;
- 2) paragrahvi 1 lõike 1 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) narkomaania leviku tõkestamise, narkomaanide ravi ja rehabilitatsiooni ning narkomaaniast tingitud kahjude vähendamise korda.“;

- 3) seadust täiendatakse §-ga 11² järgmises sõnastuses:

„§ 11². Narkomaaniast tingitud kahjude vähendamise teenuse osutamine

(1) Narkomaaniast tingitud kahjude vähendamise teenuse eesmärk on minimeerida kahju ja kulutusi ühiskonnale, aine kasutajale ja tema lähedastele ning vähendada narkootikumide tarvitamisest tingitud surmaga lõppevate üledooside arvu.

(2) Narkomaaniast tingitud kahjude vähendamise teenuste arendamist ja osutamist korraldab Sotsiaalministeerium või Sotsiaalministeeriumi hallatav riigi teadus- ja arendusamet.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksused aitavad kaasa narkomaaniast tingitud kahjude vähendamise teenuste osutamisele oma haldusterritooriumil.“.

§ 52. Noorsootöö seaduse muutmine

Noorsootöö seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 10¹ lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Noortelaagri elukeskkond rahvatervishoiu seaduse tähenduses peab olema seal viibivate inimeste tervist toetav ja ohutu ning toitlustamine peab vastama rahvatervishoiu seaduse §-s 22 sätestatud nõuetele. Noortelaagrisse ei lubata noort, kelle tervise seisund, arvestades laagri suunitlust, võib kahjustada tema enda või teiste tervist.“;

- 2) paragrahvi 10¹ täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Täpsemad nõuded noortelaagri elukeskkonnale ning terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele selles elukeskkonnas kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

3) paragrahvi 13 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Riiklikku või haldusjärelevalvet käesoleva seaduse § 10¹ lõigetes 3 ja 3¹ sätestatud nõuete üle teostab Terviseamet“;

4) paragrahvi 13 lõiked 1¹ ja 3 tunnistatakse kehtetuks;

5) paragrahvi 13¹ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Korrakaitseorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseseaduse §-des 30, 31, 32, 49, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras.“.

§ 53. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmine

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 19 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Õppekeskond peab olema õpilase arengut ja tervist toetav ning tervisele ohutu.“;

2) paragrahvi 19 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Koolis ja väljaspool kooli toimuva õppe ja kasvatuse korraldamisel lähtub kool riiklikest õppekavadest ja õppekeskkonna nõuetest ning õigusaktides õppekeskkonnale sätestatud nõuetest.“;

3) paragrahvi 19 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Täpsemad nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppekeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele õppekeskkonnas ning õppe ja kasvatuse korraldamisel kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

4) paragrahvi 35 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) läbimatu koolitee või muu vääramatu jõud, sealhulgas käesoleva seaduse § 19 lõike 4 alusel sätestatud ilmastikutingimused, mille puhul on põhjendatud õppest puudumine“;

5) paragrahvi 39 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Õpilaskodus korraldatakse õppekavavälist tegevust, millega tagatakse õpilasele tema vajadustele ja huvidele vastavad õppimis-, elamis- ja kasvatustingimused. Õpilaskodus tagatakse õpilaste tervist toetav ja tervisele ohutu elukeskkond rahvatervishoiu seaduse tähenduses.“;

6) paragrahvi 39 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Õpilaskodu tegutsemise tingimused ja korra ning täpsemad tingimused õpilaskodu elukeskkonnale kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

7) paragrahvi 42 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kooli pidaja korraldab õpilaste toitlustamise koolis rahvatervishoiu seaduse § 22 ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete kohaselt.“;

8) seaduse 7. peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

**„7. peatükk
RIIKLIK JA HALDUSJÄRELEVALVE“;**

9) paragrahv 88 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 88. Riiklik ja haldusjärelevalve koolitervishoiuteenuse osutamise ning kooli ja õpilaskodu elukeskkonna tingimuste üle

(1) Riiklikku ja haldusjärelevalvet käesoleva seaduse alusel õpilasele koolitervishoiuteenuse osutamise üle teostab Terviseamet.

(2) Riiklikku ja haldusjärelevalvet käesoleva seaduse §-des 19 ja 39 ning nende alusel kooli õppekeskkonnale ja õpilaskodu elukeskkonnale sätestatud nõuete täitmise üle teostab Terviseamet.“;

10) seitsmendat peatükki täiendatakse §-ga 88² järgmises sõnastuses:

„§ 88². Riikliku järelevalve erimeetmed

Korrakaitseorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseaduse §-des 30, 31, 32, 49, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.“.

§ 54. Rahvatervise seaduse kehtetuks tunnistamine

Rahvatervise seadus (RT I 1995, 57, 978) tunnistatakse kehtetuks.

§ 55. Ravimiseaduse muutmine

Ravimiseaduses asendatakse läbivalt sõna „rahvatervis“ sõnadega „rahvastiku tervis“ vastavas käändes.

§ 56. Reklaamiseaduse muutmine

Reklaamiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 22 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud keeld laieneb ka väljaspool Eestit tervishoiuteenust osutava isiku tervishoiuteenuse, sealhulgas kunstliku viljastamise reklaamile, kui see on suunatud Eesti turule.“;

2) paragrahvi 30 lõike 2 punkti 2 täiendatakse pärast sõnu „käesoleva seaduse“ tekstiosaga „§ 3 lõike 4 punktis 17 sätestatud nõuete järgimise üle reklaamis, kui ta teeb teenuse või kauba üle järelevalvet eriseaduse alusel,“;

3) paragrahvi 36 lõike 2 punkti 2 täiendatakse pärast sõnu „käesoleva seaduse“ tekstiosaga „§ 3 lõike 4 punktis 17 sätestatud nõuete rikkumise korral, kui ta teeb teenuse või kauba üle järelevalvet eriseaduse alusel,“.

§ 57. Sotsiaalhoolekande seaduse muutmine

Sotsiaalhoolekande seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse 2. peatüki 2. jao 2. jaotist täiendatakse §-ga 22² järgmises sõnastuses:

„§ 22². Nõuded väljaspool kodu üldhooldusteenuse osutamisele

Väljaspool kodu üldhooldusteenuse osutamise elukeskkond ja teenust saava isiku toitlustamine peavad vastama rahvatervishoiu seaduse §-des 21 ja 22 ning nende alusel kehtestatud nõuetele.“;

2) paragrahvi 30 lõike 1 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

3) seaduse 2. peatüki 2. jao 6. jaotist täiendatakse §-ga 32¹ järgmises sõnastuses:

„§ 32¹. Nõuded varjupaigateenuse osutamisele

Varjupaigateenuse osutamise elukeskkond peab vastama rahvatervishoiu seaduse §-s 21 ja selle alusel kehtestatud nõuetele.“;

4) paragrahvi 37 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Turvakoduteenuse osutamise elukeskkond ja teenust saava isiku toitlustamine peavad vastama rahvatervishoiu seaduse §-des 21 ja 22 ning nende alusel kehtestatud nõuetele.“;

5) paragrahvi 43 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) rahvatervishoiu seaduse §-s 21 ja selle alusel kehtestatud nõuetele;“;

6) paragrahvi 45³ lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Kui lapsehoiuteenust osutatakse väljaspool lapse eluruume, peavad teenuse osutamise elukeskkond ja lapse toitlustamine vastama rahvatervishoiu seaduse §-des 21 ja 22 ning nende alusel kehtestatud nõuetele.“;

7) paragrahvi 45¹² lõike 1 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;

8) paragrahvi 45¹² lõike 1 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) asendushooldusteenuse osutamise elukeskkonna ja toitlustamise vastavuse rahvatervishoiu seaduse §-des 21 ja 22 ning nende alusel kehtestatud nõuetele;“;

9) paragrahvi 45¹⁶ täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Kohaliku omavalitsuse üksus tagab, et käesoleva seaduse § 45¹⁵ lõikes 2 nimetatud eluaseme elukeskkond vastab rahvatervishoiu seaduse §-s 21 ja selle alusel kehtestatud nõuetele.“;

10) paragrahvi 47 lõike 3³ punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) on ette nähtud rahvatervishoiu seaduse § 21 alusel kehtestatud määruhes ohutu ja tervist toetava teenuse osutamiseks, ning abivahend, mis asendab teenuse osutamiseks ettenähtud toodet või vahendit ja vastab paremini hooldusteenust saava isiku vajadustele;“;

11) paragrahvi 55 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) tagama, et teenuse osutamise koht vastab tuleohutuse nõuetele;“;

12) paragrahvi 60 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse raames majutamisel peab sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutaja tagama majutuse sellises keskkonnas, mis vastab:

1) haiglale esitatud nõuetele või

2) turismiseaduse § 19 lõike 3 alusel kehtestatud majutusteenuse osutamise nõuetest vähemalt külaliskorterile esitatavatele nõuetele.“;

13) paragrahvi 66 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) tagama, et teenuse osutamise koht vastab tuleohutuse nõuetele;“;

14) paragrahvi 73 lõike 6 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui kokkuleppel erihoolekandeteenust saama suunatud isikuga toimub majutamine ja toitlustamine paremates tingimustes, kui on õigusaktides nõutud, võib erihoolekandeteenuse osutaja võtta isikult maksimaalsest suuremat tasu.“;

15) paragrahvi 73 lõige 7 tunnistatakse kehtetuks;

16) paragrahvi 83 lõike 1 punkt 13 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„13) tagama erihoolekandeteenuse osutamise, teenuse osutamise koha ja toitlustamise vastavuse käesolevas seaduses ja rahvatervishoiu seaduses ning nende alusel kehtestatud nõuetele.“;

17) paragrahvi 130³ lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) lapse majutamine ja toitlustamine;“;

18) paragrahvi 130³ lõike 6 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–5 sätestatud nõuete täitmine tagatakse teenuseosutaja kehtestatud sisekorraeeskirjaga, milles sätestatakse vähemalt:“;

19) paragrahvi 130³ täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Kinnise lasteasutuse teenuse osutamise elukeskkond ja lapse toitlustamine peavad vastama rahvatervishoiu seaduse §-des 21 ja 22 ning nende alusel kehtestatud nõuetele.“;

20) paragrahvi 153 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) teenuse osutamise koht vastab käesolevas seaduses ja rahvatervishoiu seaduses ning nende alusel kehtestatud nõuetele;“.

§ 58. Sõjahaudade kaitse seaduse muutmine

Sõjahaudade kaitse seaduse § 10 lõikes 7 asendatakse sõnad „rahvatervise seisukohast“ sõnadega „rahvastiku tervisele“.

§ 59. Tarbijakaitse seaduse muutmine

Tarbijakaitse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 61 lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) Terviseamet tarbijale osutatava teenuse terviseohutuse nõuete ja tervisekaitse valdkonnas kauplemisvõtete nõuete täitmise üle, kui ta teeb teenuse või kauba üle järelevalvet eriseaduse alusel;“;

2) paragrahvi 75 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Tervisekaitse valdkonnas on lisaks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile käesoleva seaduse §-s 70 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja ka Terviseamet.“.

§ 60. Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmine

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) teise peatüki 1. jao pealkirjas asendatakse sõnad „isiku rahvatervise kaitsega seotud“ sõnadega „isikule rahvastiku tervise kaitseks osutatavad“;

2) paragrahv 6¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 6¹. Ravikindlustusega hõlmamata isikule rahvastiku tervise kaitseks osutatavad tervishoiuteenused

(1) Ravikindlustusega hõlmamata isikul on õigus saada käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud tervishoiuteenuseid, mille eesmärk on tagada rahvastiku tervise kaitse.

(2) Ravikindlustusega hõlmamata isikule rahvastiku tervise kaitseks osutatavate tervishoiuteenuste kulud tasutakse Tervisekassa eelarvest Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus sätestatud alustel, tingimustel ja korras.

(3) Ravikindlustusega hõlmamata isikule rahvastiku tervise kaitseks osutatavate tervishoiuteenuste loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega, kuulates enne ära Tervisekassa nõukogu arvamuse.“;

3) paragrahvi 56 lõiget 1 täiendatakse punktiga 12 järgmises sõnastuses:

„12) perekonnaseisutoimingute seaduse § 49¹ lõikes 1 nimetatud otsuse tegemise tingimused ja korra, mille kohaselt valdkonna eest vastutava ministri moodustatud arstlik ekspertiisikomisjon lähtub otsuse tegemisel soolise ebakõla püsivusest ning tervishoiuteenuse osutajate hinnangust.“;

4) paragrahvi 57³ lõike 2 punktis 5 asendatakse sõnad „rahvatervise programmide“ sõnadega „rahvatervishoiu programmide“.

5) paragrahvi 59³ lõiget 7 täiendatakse pärast sõnu „tõe väljaselgitamiseks“ tekstiosaga „või käesoleva seaduse § 56 lõike 1 punkti 12 alusel moodustatud arstliku ekspertiisikomisjoni otsuse tegemiseks.“

§ 61. Tervisekassa seaduse muutmine

Tervisekassa seaduse § 12 lõike 1 punktis 2⁶ asendatakse sõna „rahvatervise“ sõnadega „rahvastiku tervise“.

§ 62. Tubakaseaduse muutmine

Tubakaseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 29 lõiget 1 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

„2¹) toetatud elamise teenuse raames isiku kasutusse antavas eluruumis ning kogukonnas elamise teenuse ja ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamise ruumides;“;

2) paragrahvi 30 lõiget 2 täiendatakse punktiga 10 järgmises sõnastuses:

„10) varjupaigateenuse ja turvakoduteenuse osutamise ruumides.“.

§ 63. Vangistusseaduse muutmine

Vangistusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 47 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kinnipeetava toitlustamine korraldatakse rahvatervishoiu seaduse §-s 22 ja selle alusel kehtestatud nõuete kohaselt ning vastavuses üldiste toitumistavadega.“;

2) paragrahvi 107 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks.

§ 64. Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse muutmine

Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduses asendatakse läbivalt sõna „rahvatervis“ sõnadega „rahvastiku tervis“ vastavas käändes.

§ 65. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse muutmine

Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduses asendatakse läbivalt sõna „rahvatervis“ sõnadega „rahvastiku tervis“ vastavas käändes;

2) paragrahvi 20 lõikes 3 asendatakse sõnad „rahvatervisele või -ohutusele“ sõnadega „rahvastiku tervisele või inimeste ohutusele“;

3) paragrahvi 21 lõikes 4 asendatakse sõnad „rahvatervist või -ohutust“ sõnadega „rahvastiku tervist või inimeste ohutust“.

2. jagu Seaduse jõustumine

§ 66. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2025. aasta 1. juulil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn „.....“.....2023. a

Algatanud Vabariigi Valitsus
„.....“.....2023. a

allkirjastatud digitaalselt